

сертифікатів займає декілька років, що вимагає від аудиторів постійного вдосконалення професійних навичок. В Україні практика отримання міжнародних сертифікатів ще не набула широкого розповсюдження.

Отже, вітчизняним компетентним органам (Аудиторській палаті України та Органу суспільного нагляду) варто переглянути процедуру складання іспиту на одержання сертифікату аудитора, врахувавши зарубіжний досвід. Відповідність рівня компетентності вітчизняних аудиторів стане запорукою вдосконалення якості аудиторської діяльності в Україні, гарантом довіри для іноземних інвесторів, що є важливим в умовах євроінтеграції.

Інформаційні джерела:

1. Угода про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами (ЄС) та Україною [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_012.

2. Закон «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 N 2258-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.

3. Звіт Аудиторської палати України до КМУ «Узагальнена інформація про стан аудиторської діяльності в Україні у 2017 році» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apu.com.ua>.

4. Дорошенко О. О. Сертифікація аудиторів в Україні та світі: вплив на інформаційне забезпечення менеджменту державних і приватних фінансів / О. О. Дорошенко, Т. В. Журавльова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 20. – С. 954-958.

УДК 378.1 (477)

О.А. Кулініч, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ТЕНДЕНЦІЇ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Сучасні світові тенденції свідчать, що визначальними трендами останнього десятиліття у розвитку системи вищої освіти стали: кількісне зростання університетів світу; стратегії інтернаціоналізації діяльності університетів; посилення уваги держави до сектора вищої освіти; доступність вищої освіти як пріоритет національних політик; рух за підвищення якості вищої освіти, в тому числі якість освіти дедалі більше стає об'єктом контролю з боку суспільства; підсилення

конкуренції і зростаюче розшарування на ринку вищої освіти на провідні вузи та так звані «всі інші». Звісно, можливо виділити й інші тенденції у світовій системі вищої освіти, такі, як гуманізація, демократизація, захист прав і свободи особистості, захист прав жінок, екологія освіти, але саме перераховані вище тренди будуть головним чином впливати на системи вищої освіти всіх країн.

Звертаючись до аналізу проблем вітчизняної системи вищої освіти, необхідно виділити наступні тенденції.

1. Відсутність державної доктрини системи вищої освіти. Незважаючи на спроби і декларації у цьому напрямку, за весь період економічних і політичних перетворень ні одна з них не мала успіху. Відсутність національної ідеї, що поєднала б політичні перетрубації і коливання між шляхами розвитку держави, скоріш за все, не представить можливості у найближчий час сформулювати національну задачу для системи вищої освіти. Таким чином, вища школа до періоду підйому економіки буде знаходитися у стані кризи, що буде відбуватися у результаті гострого недофінансування навіть основних потреб системи освіти. Звідси витікає наступна українська тенденція.

2. Самовиживання вищої школи. Наслідки такої сталої практики, що склалася, будуть простежуватися в ще більшій комерціалізації діяльності закладів вищої освіти і, як наслідок, зниження якості української освіти.

3. Конкуренція державних ЗВО з недержавними у сфері ажіотажно-кон'юнктурних спеціальностей. Динаміка змін кількісних параметрів за останні роки показує, що кількість недержавних закладів вищої освіти складає майже половину державних ЗВО. У переважній більшості в недержавних ЗВО студенти навчаються економічним та юридичним наукам. При цьому перелік спеціальностей повторюється від одного університету до іншого і покриває 5-10 спеціальностей, які складають мізерну частину від кількості всіх необхідних спеціальностей, що необхідні державі для нормального розвитку. За своєю суттю, нема ні одного недержавного закладу вищої освіти, який би здійснював підготовку за фундаментальними науками або у медицині. Усе це разом з нерозвиненою навчальною базою, відсутністю бібліотек, вчених рад, власних приміщень і гуртожитків кваліфікує цю систему як «інваліда» в усіх відносинах, але який суттєво впливає на якість навчання у державних ЗВО. До того ж доречно згадати про нерівність законодавчої бази щодо діяльності державних і недержавних навчальних закладів. Недержавні ЗВО не мають обмежень за кількістю договірних студентів по економіці та юриспруденції, а державні, що мають традиції, досвід і базу, мають такі обмеження.

4. Нові технології і форми оцінки знань. Всеузагальноюча американізація у культурі, науці, освіті, політиці, трактовці демократії дійшла і до системи вищої освіти України не тільки появою багаторівневої освіти, а і впровадженням системи тестування як при зарахуванні до ЗВО, так і при поточній атестації.

5. Старіння навчальної літератури і матеріально-технічної бази. Нажаль, розвиток цих потенційних складових системи вищої освіти накопичується роками, а їхнє відновлення (пов'язане з відсутністю фінансування) потребує декількох десятків років.

6. Зниження рівня підвищення кваліфікації. На сучасному етапі система підвищення кваліфікації ПКС в основному замкнулася на регіональному рівні за рахунок відсутності засобів для її забезпечення. У результаті найбільш постраждалими є ЗВО, що віддалені від регіонів з високою концентрацією університетів. Перспективою виходу із зазначеної проблеми може стати розвиток системи дистанційного підвищення кваліфікації ПКС.

7. Падіння престижу робітників вищої школи. Ця тенденція є дуже небезпечною у довгостроковому плані за рахунок відтоку молоді з системи вищої освіти і науки. Зниження престижу до межі, яка проявилася в Україні останніми роками, приведе до подальшої деградації системи вищої освіти і проявиться збільшенням явища «витік мізків» на Захід й зростанням числа народних академіків.

На базі перерахованих тенденцій можна констатувати, що українська система вищої освіти знаходиться у кризисному стані і не має у найближчому майбутньому перспектив до виходу з нього. Основною причиною є недофінансування системи.

УДК 331.101

Л.М. Лавриненко, канд. екон. наук, ст. наук. співроб.
(ДУ ІЕПр НАН України, Київ)

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ШЛЯХ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сьогодні у всьому світі йде безперервний процес вдосконалення професійної освіти. В Україні він пов'язаний насамперед із економічними умовами, що змінюються, та підвищеними вимогами щодо рівня економічної підготовки фахівців різних сфер діяльності.